

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/158/2018/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

214/2018. (IX. 27.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) I. rendű panaszos és II. rendű panaszos¹ 2018. április 26-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2018. szeptember 27-én megtartott zárt ülésén hozott állásfoglalását

megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszosok 2018. április 26-án, postai úton terjesztettek elő panaszt a velük szemben 2018. április 3-án foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

I.

1) A panaszosok beadványukban előadták, hogy 2018. április 3-án a délutáni órákban kerteszkedtek az utcán, a házuk előtt. Ekkor arra kerékpározott M. J. hazafelé, az úttesten. M. J. a panaszosok felől a második szomszéd az utca túloldalán, aki minősíthetetlen „aljas” viselkedést tanúsít a férjével együtt a panaszosokkal szemben évek óta. A szomszéd a panaszosok előadása szerint ez alkalommal is beléjük kötött, megjegyzést tett („Mit csináltak k***k?”). A panaszosok ezen nagyon felháborodtak, odamentek a szomszéd házához, becsengettek, hogy megkérdezzék, hogy miért nem hagyja őket békén. A panaszosok kérdőre vonták a szomszédjukat, majd visszaindultak dolgozni a kertjükbe. Az S. család háza előtt megállt egy rendőrautó, a panaszosok továbbmentek, majd egy tuja takarásából a hátuk mögött felbukkant egy rendőr, „somfordálva”, és szintén ilyen módon egy rendőrnő is. A II. rendű panaszos egy ütést érzett, ahogy hátranézett, hirtelen megszédült, a földre esett, bal szeme környéke bevérzett, és az orresontja eltört. Ekkor hanyatt feküdt, ömlött a vér az arcán, majd a rendőr hasra fektette és minden ok nélkül megbilincselte. Az I. rendű panaszos sikoltozott (81 éves, 48 kg). A rendőrnő agresszíven, erőszakkal hasra fektette az I. rendű panaszost, és őt is megbilincselte. Az I. rendű panaszos

---

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszosok személyes adatait töröltük.

hasán egy olyan csomó található, amelyet, ha ütés ért volna, súlyos következmények származtak volna belőle. A rendőr ezzel sem törődött, erőszakosan nyomta a földre az idős, magatehetetlen, védtelen I. rendű panaszost. A II. rendű panaszos hason fekvés közben az arca mellett megpillantotta S. Sz. rendőr lábát, aki egy tetovált kezű rendőrnek magyarázott. A panaszosok véleménye szerint S. Sz. keze benne van a dologban, hiszen az ő jelenlétében történtek az események, és a panaszosok öt évvel korábban feljelentették. A panaszosok állítása szerint ennek a rendőrnek „szabad prédájává” váltak, bármit megtehet velük.

A panaszosok állítása szerint a lakásukba egyáltalán nem engedték be őket, az irataikat sem vehették magukhoz. Az utcai ablakaikat és a bejárati ajtót nyitva kellett hagyniuk, mert nem engedték a rendőrök, hogy bezárják azokat. A II. rendű panaszost elszállította a mentő, és egy, a panaszos állítása szerint teljesen törvénytelen, hamis orvosi papírt kapott a kezébe. A panaszos véleménye szerint egyáltalán nem igaz, amit beleírtak, azt csak a rendőr diktálta le. A panaszos állítása szerint nem volt agresszív, és édesanyja sem, aki 81 éves, ezért nem érti miért bilincselték meg. A kórházban a panaszost a traumatológiáról a pszichiátriára vitték, és nem akarták kiengedni. A panaszos elmondta, hogy nem kér injekciót, és gyógyszert sem, de „belenyomták”.

Az I. rendű panaszost bilincsből vitték orvoshoz az ügyeletre. Ezután a rendőrségen legalább 3 órát kellett szenvednie, amíg a papírmunkát végezték a rendőrök.

A II. rendű panaszos előadása szerint a „brutalitás” közben a zsebéből kiesett egy gázspray, amit nem adtak neki vissza. A spray a panaszos kabalája, amely egyszer már megmentette őt, ezért ragaszkodik hozzá, hogy a rendőrök adják vissza neki, mivel egyedül élnek édesanyjával, és nincsen védelmük, mert „a rendőrök verik őket”.

2) A II. rendű panaszos csatolta továbbá az orvosi zárójelentést, melyet 2018. április 4-ei felvételét követően 2018. április 6-ai elbocsátásakor készítettek el.

A dokumentum szerint a panaszost ittas állapotban vették fel az intézménybe, az OMSZ szállította be rendőri kísérettel, megbilincselve, mert otthonában agresszíven viselkedett, állapota veszélyeztető volt.

A panaszost korábban szkizofréniával kezelték Sz. településen, a gyógyszereit nem szedi.

Az orvosi vélemény szerint a panaszos rendezetlen, piszkos, elhanyagolt külsejű. Befogadáskor a tudata éber volt, közepes alkoholos befolyásoltság alatt állt, orientált volt. Magatartása nyugtalan, verbálisan részben irányítható, kooperált. Figyelme felkelhető, azonban spontán térül. Gondolkodása inkoherens, reverberál, tartalmilag paranoid, persecutoros vonatkozások kerültek felszínre. Felhangolt, emocionálisan labilis, acting out hajlammal. Ítéletalkotási és belátási képessége hiányzik.

A panaszost diagnosztizálták nem meghatározott szkizofréniával, generalizált szorongással és paranoid szkizofréniával.

Az epikrízis szerint az SBO Traumatológia kérte a panaszos felvételét fokozott pszichomotoros nyugtalanlás, impulzivitás, bizarr viselkedés miatt. Felvételkor paranoid téveszméket hangoztatott, időszakosan agresszív volt. Az alkalmazott neuroleptikus terápia hatására kezdeti javulás volt észlelhető, a terápiát azonban folytatni nem tudták, mivel bírósági határozat alapján a további kezelés indokolatlan volt. A beteg továbbra is ön- és közveszélyes lehet, ezért pszichiátriai szempontból felelősséget nem vállalnak érte, a törvényeket betartva emittálták.

II.

A Testület a panasz alapos kivizsgálása, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az illetékes rendőri szervtől, valamint kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumok és a konkrét kérdésekkel kapcsolatos rendőrségi álláspont megküldését. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) S. I. r. alezredes az alábbiak szerint foglalta össze az intézkedést.

A panasz alapjául szolgáló intézkedésre 2018. április 3-án 13 óra 42 perckor került sor, M. J. bejelentését követően. A rendőri intézkedést azért kérték, mert a bejelentő házában két nő szitkozódott, és ordibált.

A helyszínre a rendőrök 13 óra 50 perckor érkeztek meg szolgálati jelleggel ellátott személygépkocsival. Megérkezésüket követően a helyszínen két, a bejelentővel hangosan kiabáló idősebb nőt találtak, illetve a bejelentő feleségét. Az intézkedés megkezdésekor a járőrök rendőrbotjukat kezükbe vették, a gázsprayt készenlétbe helyezték. Az eredményes és biztonságos intézkedés lefolytatása végett a két folyamatosan kiabáló és szitkozódó nőt felszólították több alkalommal a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával, hogy a jogsértést hagyják abba, távozzanak a helyszínről. A felszólításnak a panaszosok eleget tettek, de a szitkozódást nem hagyták abba, otthonukba távoztak.

A rendőrök a bejelentőt és feleségét röviden meghallgatták, akik elmondták, hogy a panaszosok folyamatosan nyomták a csengőt, szitkoztak, az egész szomszédság kiirtásával fenyegetőztek.

A panaszosok az intézkedő rendőröket, valamint a bejelentőket szidalmazva, sértegetve, jogsértő cselekményüket a házuk ablakából, illetve udvaráról is tovább folytatták. A rendőrök ezért a panaszosokhoz mentek, és intézkedés alá vonták őket. A panaszosok nyugtalanul, zavartan a házukba ki-bejárnak, míg a rendőrök a házhoz értek. A rendőrök felszólították őket a „törvény nevében!” szavak előrebocsátásával, hogy igazolják magukat, garázda cselekményüket fejezzék be, a rendőri intézkedésnek vessék alá magukat. A két nő azonban továbbra is szitkozódott és káromkodott. A háza előtt hangosan szitkozódó II. rendű panaszost ismételt felszólították, hogy igazolja magát, és közölték vele, hogy amennyiben folytatja ezt a magatartást, akkor előállítják, amelynek érdekében, amennyiben szükséges, testi kényszert és bilincset fognak alkalmazni. A panaszos ekkor a háza előtti járdaszakaszon tartózkodott, a felszólítást és a figyelmeztetést követően sem volt hajlandó igazolni magát, sem pedig abbahagyni a jogsértő cselekményét, ezért D. J. r. főtörzsőrmester a panaszos jobb karját megfogva, karfeszítést alkalmazva, testi kényszerrel a szűk járdaszakaszról a kocsibejáró felé elvezette és a földre vitte. A panaszos ellenállt, rángatózott, így bal oldalára fordulva érkezett a földre. A rendőr a földön hasára fordította jobb karjánál fogva, és hátra helyzetben megbilincselte kezeit. Az intézkedés közben a panaszos ellenállt, lábaival kapálózott, próbált felülni, fejét az orra felől több alkalommal a földre verte. Zsebéből egy 50 ml ürtartalmú gázspray esett ki.

Cs. R. r. őrmester eközben az I. rendű panaszost tartotta szemmel, biztosítva ezzel kollégája eredményes rendőri intézkedését. Az I. rendű panaszos a házuk kapujában tartózkodott, a kiabálást továbbra is folytatta, és amikor látta, hogy lányát megbilincselték, hangosabban kiabálva megindult feléjük, és tartani lehetett attól, hogy a rendőri intézkedést akadályozza, az intézkedő rendőrt megtámadja. A r. főtörzsőrmester és az I. rendű panaszos közötti távolság ekkor már 2-3 méterre csökkent. Cs. R. r. őrmester a testi kényszer alkalmazására történő figyelmeztetés nélkül – mivel a késedelem veszéllyel járt volna – az I. rendű panaszos bal karját megfogva karfeszítés módszerével a földre vitte. A panaszos a földön rángatózott, miközben a r. őrmester bal csuklójára helyezte a szolgálati rendszeresített bilincset, de a jobb karját nem tudta megbilincselni, mivel azt a földön szorosan testéhez szorította. A r. őrmesternek a kezek hátra helyzetbe történő bilincselésében a közben odaérkező és a helyszíntől nem messze lakó, szolgálaton kívül lévő S. Sz. r. alezredes segített. A TIK-től rádión keresztül a r. alezredes kért segítséget, mivel a panaszosok továbbra is agresszíven viselkedtek, még a földön megbilincselve is. A helyszínre megerősítő erőként 14 óra 15 perckor érkezett ki két további rendőr, akik segítséget nyújtottak az előállításban.

Cs. R. r. őrmester mindkét személyen ruházatátvizsgálást hajtott végre, különös tekintettel arra, hogy a II. rendű panaszos zsebéből a rendőri intézkedés során egy gázspray esett ki. Ennek során támadásra, önkárosításra alkalmas, vagy közbiztonságra veszélyes egyéb eszköz nem került elő.

Az intézkedés során a II. rendű panaszos orra megsérült, arca véres lett, így az OMSZ-t is kihívták a helyszínre. Az OMSZ munkatársai a panaszosokat megvizsgálták. A II. rendű panaszos az orránál megsérült, így a mentőszolgálat munkatársai szükségesnek látták a további orvosi vizsgálatát. Mivel a panaszos a vizsgálat során sem nyugodott le, továbbra is kiabált, sérülése miatt, valamint pszichés állapota miatt vele szemben a további szabálysértési eljárási cselekményt nem lehetett lefolytatni, így a helyszínen 15 óra 10 perckor szabadítása megtörtént.

Az OMSZ munkatársai átszállították a Sz. Kórház Sürgősségi Osztályára. Hozzá tartozót nem volt szükséges értesíteni, mivel édesanyja a helyszínen tartózkodott, egyéb hozzátartozó pedig nem volt ismert.

Az I. rendű panaszos a K. Rendőrkapitányságra került előállításra, szolgálati jelleggel ellátott személygépkocsival, a szabálysértési eljárás lefolytatása céljából. A kapitányságról a K. Orvosi Ügyeletre átkísérték, ahol megvizsgálták, és panaszmentesnek nyilvánították, majd 2018. április 3-án 18 óra 30 perckor szabadon bocsátották.

A II. rendű panaszos az eset során 8 napon túl gyógyuló orrcsonttörést szenvedett. A panaszost megvizsgáló orvos indokoltan látta, hogy a panaszost a Pszichiátriai Osztályra utalják át megfigyelésre.

Testi kényszer alkalmazására került sor a panaszosokkal szemben az ellenszegülés megtörése érdekében, mely az 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről (továbbiakban: Rtv.) 47.§.-a alapján jogszerű, a 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet a rendőrség szolgálati szabályzatáról (továbbiakban: Szolg. Szab.) 40.§-a alapján pedig szakszerű volt.

Sor került továbbá bilincs használatára, támadás megakadályozása érdekében, mely az Rtv. 48.§ b) és d) pontja alapján jogszerű, a Szolg. Szab. 41.§ d) pontja, a (4) bekezdés b) pontja, valamint a (6) bekezdés a) pontjának aa) alpontja alapján szakszerű volt. A bilincs alkalmazására a panaszosok zavart, kiszámíthatatlan, ellenszegülő magatartása miatt került sor.

A testi kényszer alkalmazására (karfeszítés és földre fektetés), valamint a megbilincselésre valóban sor került, mivel azonban a II. rendű panaszos ellenszegült, testét rángatta, majd földre esett, ahol rángatózott, önkárosító mozdulatokat tett, a sérülést az intézkedő rendőr megakadályozni nem tudta. A panaszos a 8 napon túl gyógyuló orrcsonttörést ennek következtében szerezte, mely egyértelműen kizárja a sérülés testi kényszer, vagy bilincselés miatti bekövetkezését. A kapitányságvezető szerint a panaszosokkal szemben alkalmazott intézkedések az eset összes körülményére tekintettel szükségesek voltak, arányban álltak a panaszosokkal elkövetett cselekményekkel. A kezdeményezett intézkedés a közrend fenntartása érdekében szükséges és arányos volt, mely a lakosságnak a rendőrségbe vetett közbizalmát erősítette, jogszabályi felhatalmazáson túli erőszak alkalmazására nem került sor.

A panaszosok az azonos utcában lakó S. Sz. r. alezreddessel szemben több éve perben állnak, a kapitányságvezető csatolta a 2009. év óta történt események jogerős határozatait, döntéseit, valamint a jelenleg is folyamatban lévő eset elérhető döntéseit. A jogerősen lezárt ügyekben minden esetben a panaszosok kerültek marasztalásra, a r. alezredes ellen tett panaszosi feljelentések kapcsán nyomozás elutasítására, megszüntetésre került sor. Jelenleg is folyamatban van az I. rendű panaszos ellen könnyű testi sértés miatt büntető eljárás, valamint becsületsértés és hamis vád miatti perújítási eljárás, valamint jó hírnév megsértése miatt polgári peres eljárás.

A panaszosok előállítására az Rtv. 33.§ (2) bekezdés a) és f) pontja alapján került sor, a panaszosok rendőri felszólítás ellenére nem voltak hajlandók magukat igazolni, továbbá többszöri felszólítás ellenére sem hagyták abba a garázdaság szabálysértést.

A II. rendű panaszos előállítása 2018. április 3-án 15 óra 10 percig tartott, ezt követően átadásra került az OMSZ munkatársainak, akik a Sürgősségi Traumatológiai Osztályra szállították.

Az I. rendű panaszos előállítása 2018. április 3-án 18 óra 30 percig tartott. 14 óra 50 és 15 óra 10 perc közötti időben a panaszos idős korára tekintettel a bilincs levételre került, majd ezt követően, miután a vagyonbiztonság megóvása érdekében a ház utcai bejárati kapuját a panaszos kulcsával bezárta, a rendőrkapitányság épületében került előállításra. Az előállítás szolgálati személygépkocsival került végrehajtásra, mely körülbelül 10 percet vett igénybe. A panaszost a kapitányság épületében szóban meghallgatták, körülbelül 15-20 perc időtartamban, a rendkívüli eseményt kivizsgáló parancsnok Sz. I. r. őrnagy volt. Az előállítás során az előállítás végrehajtásáról/kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés készítéséhez körülbelül 30 perc szükséges. Az előállítás során a panaszos átkísérésre került az orvosi ügyeletre, ahol a vizsgálatra várakozni kellett, majd az ügyelet orvos megvizsgálta, a vizsgálatról ambuláns lapot készített.

A panaszosok a lakóházuk kapuját a vagyonbiztonság megóvása érdekében rendőri kísérettel bezárhatták, a kulcsot maguknál tarthatták. A házba az intézkedő rendőrök azért nem engedték visszamenni őket, mivel továbbra is fennállt az ellenszegülés veszélye. A jelentések szerint sor került az ingatlan lezárására.

A II. rendű panaszos esetében sor került biztonsági intézkedés alkalmazására a z Rtv. 37.§ b) pontja szerint, mivel szükség volt az önmagát, illetve más személyeket veszélyeztető állapotban lévő személy orvosi vizsgálatára, egészségügyi intézetbe szállítására, a panaszos a mentőszolgálat tagjaival szemben is támadólag lépett fel, a mentőbe testi kényszer alkalmazásával sikerült beszállítani, majd ott leszíjazni.

A zárójelentés anamnézisében szereplő „rendőri kísérettel” szövegrész elírás lehet a kapitányságvezető véleménye szerint, mivel rendőri jelenletre, kíséretre nem került sor a II. rendű panaszos esetében, az OMSZ tagjai szállították a panaszost a Traumatológiára. A panaszos azon állítása, mely szerint a rendőr diktálta le, hogy az orvos mit írjon a zárójelentésében, minden valóságálapot nélkülöz.

A II. rendű panaszossal szemben alkalmazott testi kényszer során zsebéből egy 50 ml ürtartalmú gázspray esett ki. Mivel annak közterületen való birtoklása jogszabályba ütközik, annak lefoglalására, majd elkobzására került sor a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. törvény) 198.§ (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő közbiztonságra különösen veszélyes eszközzel kapcsolatos szabálysértés elkövetése miatt.

2) A kapitányságvezető csatolta a * MRFK TIK bejelentést, forgalmazás eredeti és gépelt hanganyagát. A gépelt hanganyagban néhol nem megfelelő névhez társították az elmondottakat, ezért a hívóneveket csak jelzéseképpen tünteti fel a Testület, a továbbiakban nem ezek szerint utal a forgalmazást folytató személyekre.

A 2018. április 3-án 13 óra 45 perckor kezdődő 1 perc 7 másodperc hosszúságú első felvétel Árpád75/4 (TIK ügyeletes) és Igazoló 779 (intézkedő rendőrök) között zajló kommunikációt rögzíti. A hangfelvétel szerint a bejelentés tartalma szerint két nő akar betörni a bejelentő otthonába. Később megérkezik az információ, mely szerint a bejelentő elmondta, hogy mind a két személy pszichés beteg, a megjelölt helyre be akarnak menni, úgyhogy valószínűleg nem betörési szándékkal mentek, csak bemenni akarnak. A II. rendű panaszost ekkor már név szerint megjelöli a TIK ügyeletes.

A 14 óra 7 perckor kezdődő 1 perc 15 másodperc hosszúságú felvételen Igazoló 779 előadta, hogy megjelentek a bejelentőnél. A bejelentőtől átellenben lakik két, „papíron idióta” nő, akik ott ordítottak, visítotak. Sikerült a panaszosoknak hazaszaladniuk, a túloldali házba, onnan kiabáltak, ordítottak. A rendőr közölte, hogy megvárja, hogy hátha kijön közülük az egyik, akkor megbilincseli és el kéne vinni őket orvoshoz. A TIK ügyeletes ekkor megkérdezte, hogy mi baj velük, melyre Igazoló 779 azt válaszolja, hogy a panaszosok több éve ezt csinálják, hogy az utcán lakóknál verik az ajtót, üvöltöznek, ordítotnak, mocskos módon beszélnek. A rendőr véleménye szerint a panaszosok szemmel láthatóan pszichopatak. Erre a TIK ügyeletes közli, hogy küld ki orvost a helyszínre.

14 óra 10 perckor a TIK ügyeletes megkérdezi, hogy hogy hívják konkrétan a két személyt. Az intézkedők ekkor közlik, hogy nem tudják a nevüket, mert nem tudták őket igazoltatni, még az adataikat sem voltak hajlandóak bemondani, mert egyből hazaszaladtak, és onnan ordítottak. Ekkor a TIK ügyeletes megkérdezi Árpád 757-et (szolgálatparancsnok), hogy ő tudja-e a nevüket, mert ő ismeri őket. A szolgálatparancsnok erre közli, hogy „Hát ez Ország Ilona meg az édesanyukája.”. A TIK ügyeletes közölte, hogy beszél a mentőszolgálattal, utánajárnak, aztán háziorvossal beszélnek, és próbálnak valakit oda „integrálni”. Az intézkedők ez nyugtázták, és közölték, hogy abban bíznak, hogy hátha kijön valamelyik panaszos a kapun kívül, és akkor megbilincseli.

A 14 óra 16 másodperckor kezdődő felvételhez már csatlakozik a szolgálaton kívüli S. Sz. r. alezredes (a panaszos szomszédja), aki kérte, hogy menjen a helyszínre több rendőr, mivel a

kollégáknak szüksége van segítségre. Az intézkedők közölték, hogy egy fő már meg van bilincselve, de vérzik a feje, ezért mentő fog kelleni. A TIK ügyeletes ekkor felhívta az intézkedők figyelmét, hogy óvatosan intézkedjenek, vigyázzanak magukra, „nem kell bonyolódni”, mivel két hölgyről van szó, próbálják lenyugtatni a kedélyeket. Az intézkedők közölték, hogy az orvos már rendezve volt, már 10 perccel a beszélgetés előtt hívták.

A 14 óra 18 perckor kezdődő felvételen az intézkedők elmondják, hogy két főt megbilincseltek, az egyiküknek vérzik az orra. A TIK ügyeletes közli, hogy a mentő már megy, sietnek, azért nem értek még ki, mert nem volt kocsijuk. Erre az intézkedő rendőrök egyike közli, hogy „Jó, nyugta, mi bírjuk, nem nekünk kell.”. Az intézkedő ezután közli, hogy mindkét panaszos megvan, mindketten kijöttek a házból, támadólag léptek fel a rendőrök ellen. Az egyikük kezéből egy gázsprayt sikerült kiverni, aztán megbilincseltek. Ahogy bilincseltek, jött az I. rendű panaszos, ő is rájuk támadott, őt is megbilincseltek, „ott fekszenek a ház előtt a fűben, mint a nyuszik”. Erre a TIK ügyeletes közölte, hogy feltételezi, hogy akkor majd be tudják ültetni az intézkedők a panaszosokat a gépjárműbe, és felhívja a figyelmüket, hogy „ne ott az utcán terítsék már ki őket”, még akkor se, hogyha betegek. Az ügyeletes továbbá felhívja a figyelmüket arra is, hogy legyenek figyelemmel a fenti körülményekre, és próbálják megnyugtatni őket, amíg az orvos úton van. Megkérdezi ezen kívül, hogy a bilincselés, vagy a testi kényszer során sérült meg az egyik panaszos. Az intézkedők közlik, hogy a panaszos a földre vitel során ütötte be a fejét.

A 14 óra 31 perckor kezdődő hangfelvétel szerint egy további rendőr (talán a szolgálatparancsnok, de a gépelt hanganyag alapján nem megállapítható) is a helyszínre érkezett kollégájával, közölte, hogy segítséget nyújtanak, továbbá, hogy két személy meg van bilincselve, érkezik a mentő. A panaszosok a vizsgálat után elő lesznek állítva a kapitányságra további eljárás végett, hogyha nem került sor mentővel elszállításra. A mentők megvizsgálták a II. rendű panaszost, vérzett az orra, két sérülése volt, vérző sebe az orrán, amit össze kell varrni, tehát mindenképpen át kell szállítani a Sz. Kórház SBO-ra. Az ügyeletes megkérdezi, hogy ha elő lesz állítva a panaszos, akkor tisztázzák, hogy mi történt, mert tudomása szerint bűncselekmény, vagy bármi olyan nem történt, amely miatt ez indokolt lenne, hanem a betegségéből kifolyólag őrjöngött a panaszos. A helyszínen intézkedők egyike közli, hogy nyilván a betegség is hozzájárult, de a szomszédokkal összevesztek, kiabáltak, ordibáltak, garázdaság szabálysértés volt megállapítható. A kollégák intézkedése alól kivonta magát a panaszos, és egy gázsprayt is előkerült, ami a kezükből esett ki. Tehát a panaszosok nem működtek közre, nem igazolták magukat, továbbfolytatták a garázda magatartást, a felszólítás ellenére is, ezért kezdték meg az intézkedést. Az ügyeletes közölte, hogy elsődlegesen azért mentek ki, mert a panaszos beteg és őrjöngött, tehát ebből kifolyólag elsődlegesen egy biztonsági intézkedés keretében lesz elszállítva. A helyszínen intézkedők közlik, hogy a mentősök nem kérnek karhatalmi kísérést. Az ügyeletes megkérdezi, hogy a mentősök tudják-e, hogy a panaszosoknak mi a konkrét bajuk, van-e papírjuk a problémájukról, az orvos tud-e róluk valamit, ismeri-e a panaszosokat. Az intézkedők egyike közli, hogy éppen ebben az ügyben végzett adatgyűjtést, a II. rendű panaszos (akit elvitt a mentő) skizofrén beteg, gyógyszereket nem szed, kezelés alatt nem áll, saját akaratából tagadta meg a gyógykezelést. A panaszos papírt nem hajlandó adni, ellenszegül az intézkedésnek, még a mentősök intézkedését is gátolja, a kezelőorvosát sem hajlandó megmondani. Büntetőeljárásban már kérték az orvosi véleményezést, tehát szakvélemény van róla, lesz róla dokumentum, de a helyszínen nem tudták beszerezni.

14 óra 59 perckor közli az intézkedő, hogy a II. rendű panaszost elvitte a mentő, az I. rendű panaszost előállítják a kapitányságra, úgy néz ki, hogy szabálysértési eljárásban hallgatják meg, hogy a „szem. szab.-okat” leírják.

3) 2016. áprilisában elkészült a II. rendű panaszossal szemben elrendelt elmeorvos-szakértői lelet és vélemény.

A vélemény szerint a panaszos súlyos mértékű paranoid személyiségzavarban szenvedett a vizsgálat idején. Ez a személyiségzavar súlyos fokban korlátozta abban, hogy az akkor vizsgált cselekményének társadalmi veszélyességét felismerje, illetőleg ennek megfelelő magatartást

tanúsítson. Paranooid személyiségzavara miatt pszichiátriai gondozásba vétele mindenképpen szükségesnek és indokoltnak látszott.

4) A rendőrség csatolta a feljelentést szabálysértési ügyben, mely dokumentum szerint a panaszosokat az általuk elkövetett Szabs. törvény 170.§-ába ütköző, és aszerint minősülő garázdaság szabálysértés, valamint a 169.§ (1) bekezdés b) pontjába ütköző és aszerint minősülő rendzavarás szabálysértés elkövetése miatt.

A tényállás részletes leírása nem tartalmaz a kapitányságvezetői átirathoz képest új, kiegészítő információt, ezért ennek ismertetésétől a Testület eltekint.

5) A K. Rendőrkapitányság Szabálysértési Hatósága a II. rendű panaszost húszezer forintos pénzbírsággal sújtotta határozatával a közbiztonságra különösen veszélyes eszközzel kapcsolatos szabálysértés elkövetése miatt.

6) A 2018. április 3-án kiállított igazolás előállítás időtartamáról szerint az I. rendű panaszos előállítása 14 órától 18 óra 30 percig tartott.

7) A panaszosokkal szemben a Jelentés előállítás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról című dokumentum szerint az Rtv. 29.§ (1) bekezdés a) pontja szerint igazoltatás, a 31.§ (1) bekezdés szerint személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálása, a 33.§ (2) bekezdés a) pontja szerint igazolást megtagadó személy előállítása és f) pontja szerint szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy előállítása került alkalmazásra.

Kényszerítő eszközként az Rtv. 47.§ szerinti testi kényszer, a 48.§ b) pontja szerinti támadás megakadályozása érdekében bilincs alkalmazása került alkalmazásra.

A II. rendű panaszossal szemben továbbá az Rtv. 37.§ (1) bekezdés b) pontja szerint intézkedtek az önmagát vagy más veszélyeztető állapotban lévő személy vizsgálatára.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosoknak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, IV. cikkében rögzített személyes szabadsághoz való jogát, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszosokat indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

A panaszosok előadása szerint a panaszosok éppen az őket – állításuk szerint – becsmérő szomszédjukat vonták kérdőre ezen magatartása miatt, majd visszaindultak dolgozni a kertjükbe. Az S. család háza előtt megállt egy rendőrautó, a panaszosok továbbmentek, majd egy tuja takarásából a hátuk mögött felbukkant egy rendőr, „somfordálva”, és szintén ilyen módon egy rendőrnő is.

A rendőrségi dokumentációból kiderül, hogy a panasz alapjául szolgáló intézkedésre 2018. április 3-án 13 óra 42 perckor került sor, mivel a panaszosok szomszédja bejelentést tett, mely szerint két személy be akar jutni az ingatlanába. A rendőri intézkedést azért kérték, mert a bejelentő házában két nő szitkozódott, és ordibált.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy

intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat az Rtv. előírásait a következőkkel egészíti ki. A 9. § (1) bekezdése alapján a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét. Az (1)-(3) bekezdések szerint „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.”

Valamennyi rendőrségi irat egységesen arról számolt be, hogy arról érkezett bejelentés, hogy a panaszosok a bejelentő házában kapuján be akarnak jutni, eközben ordibálnak, szitkozódnak. A fentiek alapján megállapítható, hogy szabálysértés elkövetésének gyanúja merült fel, mégpedig a Szabs. törvény 170.§-ában foglalt garázdaság szabálysértése, mely szerint, aki olyan kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, szabálysértést követ el.

A Testület megjegyzi továbbá, hogy a rendőrök kiérkezése után, az intézkedés során felmerült a II. rendű panaszossal szembeni biztonsági intézkedés foganatosításának szükségessége, ezért a rendőrök a felmerült körülmények alapján (amelyeket a Testület a következő pontban részletesen tárgyal) indokoltan intézkedett a panaszossal szemben.

A Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy az állampolgári bejelentés alapján a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett, így a rendőrök kellő jogalap birtokában jártak el és vonták intézkedés alá a panaszosokat, nem sérült a panaszosok tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testület ezután a kényszerítő eszközök alkalmazását vizsgálta.

A panaszosok állítása szerint kérdőre vonták a szomszédjukat, majd visszaindultak dolgozni a kertjükbe. Az S. család háza előtt megállt egy rendőrautó, a panaszosok továbbmentek, majd egy tuja takarásából a hátuk mögött felbukkant egy rendőr, „somfordálva”, és szintén ilyen módon egy rendőrnő is. Az II. rendű panaszos egy ütést érzett, ahogy hátranézett, hirtelen megszedült, a földre esett, bal szeme környéke bevérzett, és az orrcsontja eltört. Ekkor a hanyatt feküdt, ömlött a vér az arcán, majd a rendőr hasra fektette és minden ok nélkül megbilincselte. Az I. rendű panaszos sikoltozott (81 éves, 48 kg). A rendőrnő agresszíven, erőszakkal hasra fektette az I. rendű panaszost, és őt is megbilincseltek. Az I. rendű panaszos hasán egy olyan csomó található, amelyet ha ütés ért volna, súlyos következmények származtak volna belőle, azonban a rendőr ezzel sem törődött, erőszakosan nyomta a földre az idős, magatehetetlen, védtelek I. rendű panaszost.

A rendőri tájékoztatás szerint a II. rendű panaszos a többszöri felszólítást és a figyelmeztetést követően sem volt hajlandó igazolni magát, sem pedig abbahagyni a jogsértő cselekményét, ezért D. J. r. főtörzsőrmester a panaszos jobb karját megfogva, karfeszítést alkalmazva, testi kényszerrel a szűk járdaszakasról a kocsibejáró felé elvezette és a földre vitte. A panaszos ellenállt, rángatózott, így bal oldalára fordulva érkezett a földre. A rendőr a földön hasára fordította jobb karjánál fogva, és hátra helyzetben megbilincselte kezeit. Az intézkedés közben a panaszos ellenállt, lábaival kapálózott, próbált felülni, fejét az orra felől több alkalommal a földre verte.

Az I. rendű panaszos a házuk kapujában tartózkodott, a kiabálást továbbra is folytatta, és amikor látta, hogy lányát megbilincseltek, hangosabban kiabálva megindult a rendőrök felé, tartani lehetett attól, hogy a rendőri intézkedést akadályozza, az intézkedő rendőrt megtámadja. A r.

főtörzsőrmester és az I. rendű panaszos közötti távolság ekkor már 2-3 méterre csökkent. Cs. R. r. őrmester a testi kényszer alkalmazására történő figyelmeztetés nélkül – mivel a késedelem veszéllyel járt volna – az I. rendű panaszos bal karját megfogva karfeszítés módszerével a földre vitte. A panaszos a földön rángatózott, miközben a r. őrmester bal csuklójára helyezte a szolgálati rendszeresített bilincset, de a jobb karját nem tudta megbilincselni, mivel azt a földön szorosan testéhez szorította. A r. őrmesternek a kezek hátra helyzetbe történő bilincselésében a közben odaérkező és a helyszíntől nem messze lakó, szolgálaton kívül lévő S. Sz. r. alezredes segített.

a) A Testület először a panaszosokkal szemben alkalmazott testi kényszert vonta vizsgálata körébe.

A rendőrségi iratok szerint a panaszosokkal szemben testi kényszer alkalmazására azért volt szükség, mert a szabálysértést többszöri felszólítás ellenére se hagyták abba, továbbá nem voltak hajlandók magukat igazolni, a rendőrökkel együttműködni. A törvényi felhatalmazáson túli fizikai erőszak kapcsán a kapitányságvezetői átirat rögzíti, hogy – a rendőrség rendelkezésére álló információk alapján – az Rtv.-ben foglalt kényszerítő eszközök alkalmazásán túl, jogsértő módon történő fizikai bántalmazás nem történt, a II. rendű panaszos volt az, aki a testi kényszer, és a bilincs alkalmazása során saját fejét a földre verve próbált meg kiszabadulni a rendőr fogásából.

Az Rtv. 15. § (1) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. A (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

16. § (1) bekezdése szerint a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

A Szolg. Szab. 39. § (1) szerint az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan. (2) Az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából a rendőr az alábbiak szerint tesz különbséget: *a)* passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat, *b)* aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni, *c)* támadó magatartást tanúsító személy, aki az intézkedő rendőrré, valamint a támogatására vagy védelmére kelt személyre rátámad. (3) A kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie: *a)* a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint *b)* a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

Az Rtv. 47. § alapján a rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat. A Szolgálati Szabályzat 40. §-a pedig a következőképpen rendelkezik a testi kényszerről. A megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erő kifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. A testi kényszer alkalmazása során a rendőr önvédelmi fogásokat is használhat. A rendőr a támadás

céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat.

A rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtásának alapvető taktikáiról szóló 18/2008. (OT 10.) ORFK utasítás melléklete részletesen tartalmazza az egyes intézkedési taktikák leírását.

A kényszerítő eszközök alkalmazásának alapvető taktikáiról szóló fejezetben, a testi kényszerre vonatkozó alapelvek között szerepel – többek között –, hogy a testi kényszer alapvetően megfogást, lefogást, eltávolítást és elszállítást jelent. A rendőr testi kényszer végrehajtása során elsősorban kar-és csuklófeszítéseket, illetve elvezető fogásokat hajt végre. A rendőr továbbá az őt ért támadás során, illetve súlyosabb kényszerítő eszköz alkalmazásának elkerülése érdekében az önvédelmi fogásokat is felhasználhatja.

Mivel a II. rendű panaszos megpróbálta magát kivonni a rendőri intézkedés alól, az I. rendű panaszos pedig a rendőri intézkedést szerette volna gátolni, megállapítható, hogy nem állt a rendőrök rendelkezésére más, kisebb jogkorlátozással járó eszköz, amellyel elérhették volna az intézkedés célját, a szabálysértés abbahagyását. Mindezekre tekintettel indokolt volt az intézkedő rendőrök általi testi kényszer alkalmazása, amelynek célja az volt, hogy a panaszosok a jogsértő magatartásukat befejezzék.

Mindezekre tekintettel a Testület álláspontja szerint a panaszos emberi méltósághoz való jogát nem sérült a testi kényszer alkalmazásának vonatkozásában.

aa) A Testület ezt követően a testi kényszer arányosságát vizsgálta.

A rendőri dokumentáció és hanganyagok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a testi kényszer alkalmazását megelőzően az intézkedő rendőrök tisztában voltak azzal, hogy a panaszosok pszichés betegségben szenvednek, a II. rendű panaszosról rögzítették, hogy „papíron idióta”. Tisztában voltak azzal is, hogy édesanyjánál, az I. rendű panaszosnál szintén felmerül a pszichés probléma lehetősége, továbbá azzal, hogy 81 éves, a panaszosok elmondása szerint 48 kilogrammos nőről van szó.

A Testület álláspontja szerint a cselekmény súlya kérdésessé teszi a helyszínen megjelenő, oda kivonuló rendőri létszámot is, továbbá a testi kényszer alkalmazási módjának arányosságát is. A Testület elfogadja a rendőri álláspontot, mely szerint a II. rendű panaszos saját fejét verte a földre, ilyen módon szabadulni próbálva a rendőri intézkedés alól, ezért törvényi felhatalmazáson túli rendőri erőszak alkalmazásának megállapítása a Testület által nem lehetséges. Fontos azonban kiemelni, hogy az intézkedő rendőr nem megfelelően járt el akkor, amikor a panaszos önkárosító magatartását látva nem szüntette meg azt. Jelen esetben a panaszost a földről fel kellett volna állítani, és olyan helyen elhelyezni, ahol nem tud magában további kárt okozni: a szolgálati gépjárműbe kellett volna beültetni, és a mentőt rögtön értesíteni. Ennek ellenére a rendőrség által a Testület rendelkezésére bocsátott hanganyag szerint az intézkedő rendőr 14 óra 18 perckor közölte, hogy a panaszosok „feksznek a ház előtt, mint a lőtt nyuszik”. Az ügyeletesnek kellett figyelmeztetnie, hogy a panaszosokat helyezték el a szolgálati gépjárműben, és tartsák szem előtt, hogy pszichés beteg, illetőleg idős személyről van szó, akik egyértelműen nem voltak olyan fizikai állapotban, hogy indokolt legyen ez a rendőri magatartás.

A Testület álláspontja szerint a pszichésen beteg panaszos és a 81 éves, törékeny testalkatú panaszos esetében sem volt szükséges az, hogy ilyen módon járjanak el velük szemben, és „lőtt nyuszik” módjára az autobeállóra fektessék őket, ezzel sértve őket az emberi méltóságukban.

A Testület a fent leírtakra tekintettel úgy foglalt állást, hogy a testi kényszer alkalmazásának módja nem felelt meg az Rtv.-ben foglalt arányosság követelményének, ezáltal súlyos mértékben sértette a panaszosok emberi méltósághoz való jogát.

b) A Testület ezt követően a bilincselést vonta vizsgálata körébe.

A rendőrségi tájékoztatás szerint az Rtv. 48.§ b) és d) pontja szerint került sor bilincs alkalmazására. A törvényhely szerint rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy támadásának megakadályozására, ellenszegülésének megtörésére.

Az Rtv. 48. § szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére.

A Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdés szerint a bilincs alkalmazása kizárólag az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben, a kényszerítő eszköz alkalmazásának az Rtv.-ben és az e rendeletben meghatározott követelményei teljesülése esetén, különösen azzal szemben lehet indokolt, a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja, c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget, f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, illetve - az őrzés idejére - akit az előállító egységen vagy a fogdán kívül őriznek, vagy g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő. A (3) bekezdés szerint bilincselést az erre a célra rendszeresített eszközzel kell végrehajtani. Ennek hiányában vagy ezek meghibásodása, megrongálódása esetén más, ilyen célra megfelelő eszköz is alkalmazható, de tilos vékony fém- vagy műanyag huzalt, a jellegénél fogva sérülést okozó eszközt alkalmazni.

A Testület ehelyütt ismét hivatkozik az arányosság követelményére is, amelyet az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy határoz meg, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, míg a (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár. Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, a 39. § (1) bekezdésben rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

A Szolgálati Szabályzat fentebb hivatkozott 39. §-ának (3) bekezdés szerint továbbá a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie: a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A fentiekben ismertetett jogszabályi rendelkezések alapján a Testület elfogadta azt a rendőri véleményt, hogy a bilincselés oka az volt, hogy a II. rendű panaszos a rendőri intézkedésnek ellenszegült, a szabálysértő cselekményt többszöri felszólítás ellenére is folytatta, magát igazolni

nem volt hajlandó. Elfogadta a Testület továbbá azt a rendőri álláspontot is, mely szerint az I. rendű panaszos támadásától lehetett tartani, mivel lánya megbilincselésének látványa olyan reakciót válthatott ki belőle, amely miatt felmerült a vele szemben intézkedő rendőrben, hogy a II. rendű panaszossal szemben intézkedést foganatosító társát az I. rendű panaszos megpróbálja megtámadni, hogy ezzel akadályozza a lányával szembeni intézkedést.

Mindezekre tekintettel a panaszosok megbilincselése indokolt volt, az emberi méltósághoz való joguk nem sérült a bilincselés vonatkozásában.

3) A Testület ezután vizsgálta az I. rendű panaszos előállítását.

Az I. rendű panaszost állítása szerint bilincsben vitték orvoshoz az ügyeletre. Ezután a rendőrségen legalább 3 órát kellett szenvednie, amíg a papírmunkát végezték a rendőrök.

A panaszos előállítására az Rtv. 33.§ (2) bekezdés a) és f) pontja alapján került sor, a panaszos rendőri felszólítás ellenére nem volt hajlandó magát igazolni, továbbá többszöri felszólítás ellenére sem hagyta abba a garázdaság szabálysértést.

Az I. rendű panaszos előállítása 2018. április 3-án 18 óra 30 perctől tartott. 14 óra 50 és 15 óra 10 perc közötti időben a panaszos idős korára tekintettel a bilincs levételre került, majd ezt követően, miután a vagyonbiztonság megóvása érdekében a ház utcai bejárati kapuját a panaszos kulcsával bezárta, a rendőrkapitányság épületében került előállításra. Az előállítás szolgálati személygépkocsival került végrehajtásra, mely körülbelül 10 percet vett igénybe. A panaszost a kapitányság épületében szóban meghallgatták, körülbelül 15-20 perc időtartamban, a rendkívüli eseményt kivizsgáló parancsnok Sz. I. r. őrnagy volt. Az előállítás során az előállítás végrehajtásáról/kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés készítéséhez körülbelül 30 perc szükséges. Az előállítás során a panaszos átkísérésre került az orvosi ügyeletre, ahol a vizsgálatra várakozni kellett, majd az ügyeletes orvos megvizsgálta, a vizsgálatról ambuláns lapot készített.

a) Az Rtv. 33.§ (2) bekezdése szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, a) aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja; f) aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja.

A Testület elfogadta a rendőrségi álláspontot, mely szerint az I. rendű panaszos előállítása indokolt volt, a panaszos rendőri felszólítás ellenére nem volt hajlandó magát igazolni, továbbá többszöri felszólítás ellenére sem hagyta abba a garázdaság szabálysértést.

Mindezekre tekintettel megvolt az előállítás jogalapja az Rtv.33. § (2) bek. a) és f) pontja alapján.

b) Mivel azonban az idézett rendelkezés az előállítás végrehajtását az abban foglalt feltétel teljesülése esetére – vagyis ha az intézkedés alá vont személy megtagadja önmaga igazolását, illetőleg a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja – nem kötelező jelleggel írja elő, hanem az intézkedő rendőrnek mérlegelési jogkört biztosít, a Testület a rendőri intézkedést az arányosság követelményére figyelemmel is szükségesnek tartotta értékelni. Testület vizsgálta, hogy a jogalap birtokában foganatosított előállítás megfelelt-e az arányosság követelményének, azaz, hogy volt-e lehetőségük az intézkedő rendőröknek arra, hogy kisebb jogkorlátozással járó intézkedést foganatosítsanak az intézkedés céljának elérése érdekében.

Az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése rögzíti az arányosság követelményét. Eszerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, míg a (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár. Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

A panaszosi és a rendőri előadások összevetése alapján egyértelműen megállapítható, hogy a panaszos határozottan megtagadta azt, hogy átadja iratait az intézkedő rendőröknek, valamint

többszöri felszólítás ellenére sem volt hajlandó a garázda magatartását abbahagyni, erre tekintettel megállapítható, hogy nem állt rendelkezésre semmilyen egyéb, enyhébb intézkedés, amellyel az intézkedés célját elérhették volna a rendőrök, azaz a panaszos személyazonosságát meg tudták volna állapítani, valamint a szabálysértés folytatását meg tudták volna akadályozni.

Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy az Rtv.-ben rögzített arányossági követelmény nem sérült a panaszos előállítása által, a rendőrök a lehető legkisebb jogkorlátozással járó intézkedést alkalmazták a panaszos személyazonosságának megállapítása és a szabálysértés abbahagyatása érdekében. A Testület szerint az előállításra kellő jogalap birtokában és az Rtv.15. §-a szerint került sor, így nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

c) A Testület ezt követően az előállítás időtartamát vizsgálta.

A panaszosok állítása szerint az I. rendű panaszost órákon keresztül a kapitányságon tartották.

I. rendű panaszos előállítása 2018. április 3-án 14 órától 18 óra 30 percig tartott. 14 óra 50 és 15 óra 10 perc közötti időben a panaszos idős korára tekintettel a bilincs levételre került, majd ezt követően, miután a vagyonbiztonság megóvása érdekében a ház utcai bejárati kapuját a panaszos kulcsával bezárta, a rendőrkapitányság épületében került előállításra. Az előállítás szolgálati személygépkocsival került végrehajtásra, mely körülbelül 10 percet vett igénybe. A panaszost a kapitányság épületében szóban meghallgatták, körülbelül 15-20 perc időtartamban, a rendkívüli eseményt vizsgáló parancsnok Sz. I. r. őrnagy volt. Az előállítás során az előállítás végrehajtásáról/kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés készítéséhez körülbelül 30 perc szükséges. Az előállítás során a panaszos átkísérésre került az orvosi ügyeltre, ahol a vizsgálatra várakozni kellett, majd az ügyeletes orvos megvizsgálta, a vizsgálatról ambuláns lapot készített. Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A rendelkezésre álló iratok alapján pontosan rekonstruálható, hogy mi történt az előállítás időtartama alatt. A Testület úgy foglalt állást, hogy a foganatosított rendőri cselekmények száma és jellege indokolta az előállítás hosszát, nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy az előállítás ideje alatt szükségtelen, vagy indokolatlan holtidők lettek volna. **Ennek következtében a Testület a panaszos előállításának idejét arányosnak minősítette, amely nem sértette a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát.**

4) A Testület vizsgálta a II. rendű panaszossal szemben foganatosított biztonsági intézkedést.

A II. rendű panaszost elszállította a mentő, és egy a panaszos állítása szerint teljesen törvénytelen, hamis orvosi papírt kapott a kezébe. A panaszos véleménye szerint egyáltalán nem igaz, amit beleírtak, azt csak a rendőr diktálta be. A panaszos állítása szerint nem volt agresszív.

A kórházban a panaszost a traumatológiáról a pszichiátriára vitték, és nem akarták kiengedni. A panaszos elmondta, hogy nem kér injekciót, és gyógyszert sem, de „belenyomták”.

2016. áprilisában elkészült a II. rendű panaszossal szemben elrendelt elmeorvos-szakértői lelet és vélemény. A vélemény szerint a panaszos súlyos mértékű paranoid személyiségzavarban szenvedett a vizsgálat idején. Ez a személyiségzavar súlyos fokban korlátozta abban, hogy az akkor vizsgált cselekményének társadalmi veszélyességét felismerje, illetőleg ennek megfelelő magatartást tanúsítson. Paranaoid személyiségzavara miatt pszichiátriai gondozásba vétele mindenképpen szükségesnek és indokoltnak látszott.

A rendőri jelentések és a kapitányságvezetői átirat szerint a panaszosok „szemmel láthatóan, feltűnően pszichopatak”, viselkedésük a cselekmények elkövetésekor ezt egyértelműen alátámasztotta, továbbá a rendőrség állományába tartozó személyek egyébként is tudomással bírtak arról, hogy a II. rendű panaszosnak pszichés problémái vannak, valamint állt már kezelés alatt emiatt. A panaszos továbbá az intézkedés során nem csak a rendőrökkel, de a mentőszolgálat tagjaival szemben is támadólag lépett fel, a mentőbe testi kényszer alkalmazásával sikerült beszállítani, majd ott leszíjazni. A zárójelentés anamnézisében szereplő „rendőri kísérettel” szövegrész elírás lehet a kapitányságvezető véleménye szerint, mivel rendőri jelenlétre, kíséretre nem került sor a II. rendű panaszos esetében, az OMSZ tagjai szállították a panaszost a Traumatológiára. A panaszos azon állítása, mely szerint a rendőr diktálta le, hogy az orvos mit írjon a zárójelentésében, minden valóságálapot nélkülöz.

Az Rtv. 37. §-a szerint a rendőr az önvészélyes állapot vagy a személyeket, illetőleg az anyagi javakat közvetlenül fenyegető veszélyhelyzet megszüntetése, továbbá az államhatár védelme érdekében *a)* megteszi a veszélyhelyzet elhárításához, megszüntetéséhez haladéktalanul szükséges, a feladatkörébe tartozó intézkedéseket; *b)* intézkedik az önmagát vagy más veszélyeztető állapotban lévő személy orvosi vizsgálatára, és közreműködik az egészségügyi intézetbe történő szállításában; *c)* intézkedik az öngyilkosság lehetőség szerinti megakadályozására; *d)* közterületen vagy nyilvános helyen - ha az élet vagy a testi épség védelme megkívánja - intézkedik a magatehetetlen, önkívületben lévő, illetve erősen ittas vagy bódult személynek a lakására vagy kijózanító állomásra, egészségügyi intézetbe kíséréséről, illetőleg szállításáról; *e)* területet lezárhat, és megakadályozhatja, hogy oda bárki belépjen vagy onnan távozzék, illetőleg az ott tartózkodókat távozásra kötelezheti.

Ezen a ponton a Testület szükségesnek tartja kihangsúlyozni, hogy vizsgálata kizárólag arra korlátozódik, hogy az intézkedés során a rendőrökben felmerülhetett-e a gyanú arra vonatkozóan, hogy a panaszosnak pszichiátriai kezelésre van szüksége. A Testület tehát nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy a panaszosnál fennáll-e bármilyen mentális betegség, egyedül azt vizsgálja, hogy az intézkedés pillanatában a panaszos viselkedése indokolta-e a rendőrség részéről való fellépést.

A Testület elfogadta a rendőri állítást, mely szerint az Rtv. 37. §-ának *b)* pontja alapján szükség volt a panaszossal szemben biztonsági intézkedés foganatosítására. A rendőri álláspontot támasztják alá a tanúk által elmondottak, a mentők által észlelt körülmények, és a panaszos által beadványához csatolt zárójelentés, és a 2016-os elmeorvos-szakértői lelet is.

A Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a II. rendű panaszos magatartása alkalmas volt arra, hogy a rendőrökben és a mentő-ápolóban felmerüljön a panaszos mentális betegségének lehetősége, és ezért a kórházba szállításáról döntsének. A rendőrök segítségét a mentősök nem kérték, karhatalmi kísérésre nem került sor. Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

5) A Testület vizsgálta, hogy felmerült-e olyan körülmény, amely alátámasztaná a panaszosoknak azon gyanúját, hogy elfogult rendőri intézkedésre került velük szemben sor.

A panaszosok állítása szerint az egyik rendőr szomszédjukkal való konfliktusaikra tekintettel került sor nem megfelelő rendőri fellépésre velük szemben.

A rendőri tájékoztatás szerint a panaszosok az azonos utcában lakó S. Sz. r. alezreddessel szemben több éve perben állnak, a kapitányságvezető csatolta a 2009. év óta történt események jogerős határozatait, döntéseit, valamint a jelenleg is folyamatban lévő eset elérhető döntéseit. A jogerősen lezárt ügyekben minden esetben a panaszosok kerültek marasztalásra, a r. alezredes ellen tett panaszosi feljelentések kapcsán nyomozás elutasítására, megszüntetésre került sor. Jelenleg is folyamatban van az I. rendű panaszos ellen könnyű testi sértés miatt büntető eljárás, valamint becsületsértés és hamis vád miatti perújítási eljárás, valamint jó hírnév megsértése miatt polgári peres eljárás.

Az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdése rögzíti a részrehajlásmentes intézkedés kötelezettségét: a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni. A részrehajlás nélküliség azt jelenti, hogy a rendőri intézkedés során a rendőr az érintett személyére tekintet nélkül bárkivel szemben köteles eljárni. A rendőri intézkedés során nemre, fajra, vallásra, politikai nézetre tekintettel különbséget tenni tilos, illetve ez a minőség a rendőri intézkedés megtételének vagy elmulasztásának alapja nem lehet.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a megállapításra jutott, hogy a jelen panasz tárgyává tett intézkedés célja és jogalapja megállapíthatóan megfelelt a jogszabályi rendelkezéseknek, az ügyvel kapcsolatos dokumentumokban, és azok indokolásában semmilyen olyan körülmény, adat, vagy tény nem merült fel, amelyből részrehajló, elfogult intézkedésre lehetett volna következtetni.

Mindezekre tekintettel a panaszosok tisztességes eljáráshoz fűződő joga nem sérült, mivel nem érte őket hátrányos megkülönböztetés azáltal, hogy velük szemben kellő jogalap birtokában, egy rendőrrel fennálló konfliktusuktól függetlenül, jogsértő cselekményük miatt intézkedést foganatosítottak.

6) A Testület vizsgálta, hogy az intézkedő rendőrök megengedték-e a panaszosoknak, hogy ingatlanjukat lezárják távollétük idejére.

A panaszosok állítása szerint tárva-nyitva kellett hagyniuk a házukat, mivel a rendőrök nem engedték meg nekik, hogy bezárják azt.

A rendőri tájékoztatás szerint a panaszosok a lakóházuk kapuját a vagyonzbiztonság megóvása érdekében rendőri kísérettel bezárhatták, a kulcsot maguknál tarthatták. A házba az intézkedő rendőrök azért nem engedték visszamenni őket, mivel továbbra is fennállt az ellenszegülés veszélye. A jelentések szerint sor került az ingatlan lezárására.

A rendőri és a panaszosi álláspont között olyan ellentét feszül, melyet a Testületnek – eszköztárának korlátozott voltára és a bizonyítékok csekély voltára tekintettel – nem állt módjában feloldani, ezáltal a történetek rekonstruálására nem volt lehetősége.

A fentiekre tekintettel a Testület nem tudott állást foglalni abban a kérdésben, hogy a panaszosok a lakóingatlanukat bezárhatták-e távozásuk előtt, a tisztességes eljáráshoz való joguk sérelme erre tekintettel nem megállapítható.

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése után arra az álláspontra helyezkedett, hogy az állampolgári bejelentés alapján a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett, így a rendőrök kellő

jogalap birtokában jártak el és vonták intézkedés alá a panaszosokat, nem sérült a panaszosok tisztességes eljáráshoz való joga. A Testület álláspontja szerint a panaszos emberi méltósághoz való joga nem sérült a testi kényszer alkalmazásának vonatkozásában, azonban a testi kényszer alkalmazásának módja nem felelt meg az Rtv.-ben foglalt arányosság követelményének, ezáltal súlyos mértékben sértette a panaszosok emberi méltósághoz való jogát. A panaszosok megbilincselése indokolt volt, az emberi méltósághoz való joguk nem sérült a bilincselés vonatkozásában. Az I. rendű panaszos előállításának megvolt a jogalapja az Rtv.33. § (2) bek. a) és f) pontja alapján, továbbá megállapítható, hogy az Rtv.-ben rögzített arányossági követelmény nem sérült a panaszos előállítása által. A rendőrök a lehető legkisebb jogkorlátozással járó intézkedést alkalmazták a panaszos személyazonosságának megállapítása és a szabálysértés abbahagyatása érdekében. A Testület szerint az előállításra kellő jogalap birtokában és az Rtv.15. §-a szerint került sor, így nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga. A Testület a panaszos előállításának idejét arányosnak minősítette, amely nem sértette a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát. A Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a II. rendű panaszos magatartása alkalmas volt arra, hogy a rendőrökben és a mentő-ápolóban felmerüljön a panaszos mentális betegségének lehetősége, és ezért a kórházba szállításáról döntsenek. A rendőrök segítségét a mentősök nem kérték, karhatalmi kísérésre nem került sor. Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga. A panaszosok tisztességes eljáráshoz fűződő joga nem sérült, mivel nem érte őket hátrányos megkülönböztetés azáltal, hogy velük szemben kellő jogalap birtokában, egy rendőrrel fennálló konfliktusuktól függetlenül, jogsértő cselekményük miatt intézkedést fogantatosítottak. A Testület nem tudott állást foglalni abban a kérdésben, hogy a panaszosok a lakóingatlanukat bezárhatták-e távozásuk előtt, a tisztességes eljáráshoz való joguk sérelme erre tekintettel nem megállapítható.

Mindezekre tekintettel a Testület súlyos alapjogsérelmet állapított meg, ennek megfelelően a rendelkező részben foglaltak szerint – az Rtv. 93/A. §-ának (6) bekezdése alapján – az állásfoglalást megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

Budapest, 2018. szeptember 27.

Dr. Lukács Tamás
elnök

dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné Dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag